

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding varkenshouderij Familie Broeren, gemeente Zeewolde

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en
de aanvulling daarop

2 juli 2009 / rapportnummer 2045-55

1. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING

Familie Broeren is voornemens hun bedrijf aan de Wulpweg 21 te Zeewolde uit te breiden met 8.064 vleesvarkens naar 12.864 vleesvarkens.

Hiervoor wordt een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

De Commissie miste in het MER informatie die essentieel was voor de besluitvorming. Naar de mening van de Commissie behoeft het MER een aanvulling ten aanzien van:

- de uitwerking van de referentiesituatie en berekening van de overbelaste situatie bij geur;
- de onvolledige uitwerking van de belasting van de Natura 2000-gebieden;
- de werking van de ventilatiesystemen;
- de uitwerking van het meest milieuvriendelijk alternatief (mma);
- de samenvatting en
- de toetsing aan de IPPC-beleidslijn.

Verder constateerde de Commissie een aandachtspunt voor de verdere besluitvorming. Dit aandachtspunt betrof geen essentiële tekortkoming.

Op 19 mei 2009 heeft de initiatiefnemer een aanvulling op het MER aangeleverd. Hoewel de aanvulling op het MER op alle geconstateerde tekortkomingen is ingegaan, is de Commissie van oordeel dat het MER en de aanvulling daarop **niet alle essentiële informatie** bevat. Het milieubelang kan hierdoor onvoldoende worden meegewogen bij de besluitvorming. Het MER en de aanvulling missen nog essentiële informatie ten aanzien van de onderbouwing van de haalbaarheid van de ventilatiegebieden, het mma en de samenvatting.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aan welke essentiële informatie in het MER en de aanvulling ontbreekt.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

Referentiesituatie

In het MER

In het MER was in de beschrijving van de referentiesituatie (bij het milieuspect geur) niet meegenomen dat het bestaande bedrijf al per 30 oktober 2007 moest voldoen aan de IPPC-richtlijn. Indien hiermee rekening wordt gehouden, zou in de referentiesituatie de geurbelasting lager zijn dan is aangehouden (namelijk nog geen overschrijding van de geurnorm). In die situatie zou uitvoering van het voornemen ertoe kunnen leiden dat een overschrijding van de geurnorm ontstaat op de woning tegenover het bedrijf (Wulpweg 17).

Bovendien was in het MER niet duidelijk of artikel 3.4 Wet geurhinder en veehouderij correct was uitgevoerd, omdat informatie over de gevolgde berekeningswijze bij de toegepaste '50%-regeling' ontbrak.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling is de referentiesituatie verduidelijkt en informatie aangeleverd aangaande de geurbelasting op de woning gelegen aan de Wulpweg 17. Uit de informatie blijkt dat in de referentiesituatie ook reeds sprake is van een overbelasting van geur op genoemd object en dat dit verder geen gevolgen heeft op de getrokken conclusies in het MER op dit punt. Bovendien is in de aanvulling toegelicht op welke wijze de 50%-regel volgens artikel 3.4 Wet geurhinder en veehouderij is toegepast. Hieruit blijkt dat de gevolgde rekenwijze op een correcte manier is uitgevoerd.

- De Commissie concludeert dat de uitwerking van de referentiesituatie en berekening van de overbelaste situatie bij geur in het MER afdoende is behandeld. Daarmee geven het MER en de aanvulling ten aanzien van het milieuaspect geur alle voor de vergunningverlening relevante informatie.

Natura 2000-gebieden;

In het MER

In het MER waren niet alle van belang zijnde Natura 2000-gebieden behandeld. De 'Oostvaardersplassen', 'Lepelaarplassen', 'IJmeer' en 'Arkemheen' waren wel opgenomen, maar de ten opzichte van 'Arkemheen' dichterbij gelegen 'Veluwerandmeren', en het 'Markermeer' ontbraken. Tevens omvat het Natura 2000-gebied 'Markermeer' een (deel van een) Beschermd natuurmonument 'Kustzone Muiden'. De Commissie adviseerde de informatie met betrekking tot vermessing en verzuring als gevolg van het voornemen op de Natura 2000-gebieden 'Veluwerandmeren' en het 'Markermeer' in beeld te brengen. Deze informatie betreft de kritische depositiewaarden, de achtergronddepositie en de eigen bijdrage op vernoemde gebieden.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER wordt ontbrekende informatie aangeleverd over de 'Veluwerandmeren' en het 'Markermeer'. Uit de informatie blijkt dat voor beide gebieden een kritische depositiewaarde niet van toepassing is, omdat de beschermde soorten niet voor verzuring gevoelig zijn.

- De Commissie concludeert dat het MER en de aanvulling ten aanzien van de Natura 2000-gebieden alle voor de milieuvergunningverlening relevante informatie geven.

Ventilatiesystemen;

In het MER

In verschillende alternatieven, inclusief het voorkeursalternatief (vka), werd gerekend met een hoge uittreedluchtsnelheid van de ventilatielucht uit de luchtwassers van 4,0 m/sec. Bovendien werd de uittreedrichting veranderd van een horizontale naar een verticale uitworp. Uit het MER viel echter niet op te maken of deze uittreedsnelheid haalbaar was en wat de gevolgen waren voor de energieconsumptie. De haalbaarheid van deze hoge uittreedsnelheid is cruciale informatie voor het MER, aangezien daarmee tevens de uitstoot en het verspreidingspatroon van verzurende en vermestende stoffen, geur en fijn stof samenhangen. Andere uitgangspunten voor de luchtsnelheden leiden daarmee tot andere milieueffecten. Aangezien op het geurgevoelig object gelegen aan de Wulpweg 17 reeds sprake is van een overbelaste situatie, is het van belang om te onderbouwen of deze hoge luchtsnelheden realistisch en praktisch uitvoerbaar zijn.

In het MER ontbraken gegevens over de relatie tussen de benodigde capaciteit van de ventilatoren en de te overwinnen tegendruk in het gehele systeem. Het MER vermeldde weliswaar hogere weerstanden in het systeem, maar gaf geen onderbouwing daarvan. Het overwinnen van de ontstane tegendruk en het energieverbruik zijn gebonden aan het ventilatortype en dienen in de berekeningen te worden uitgewerkt. De Commissie adviseerde om in een aanvulling op het MER:

- de technische uitvoering van de aanpassingen aan de uitlaat van de wasser te beschrijven en
- de haalbaarheid van de hoge luchtsnelheden na te gaan op basis van weerstandsberekeningen van alle onderdelen van het gehele ventilatiesysteem, vanaf het moment dat de lucht de stal binnenkomt tot en met het moment dat de lucht de uitlaatkoker verlaat. Daar diende het extra energieverbruik dat nodig is voor realisatie van die hoge snelheden bij te worden betrokken.

Aanvulling op het MER

De Commissie constateert dat de gevraagde berekeningen van de weerstanden niet (volledig) zijn aangeleverd:

- Weliswaar wordt een schematische doorsnede van de luchtwasser gepresenteerd met een berekening van de uitstroomopening van de smoring aan het einde van het ventilatiesysteem, echter het is niet duidelijk welke gegevens van toepassing zijn geweest voor de verdere berekening van de totale weerstanden van het gehele ventilatiesysteem;
- sommige van de vermelde weerstanden zijn geen berekeningen maar onvoldoende onderbouwde aannames;
- niet alle weerstanden zijn in de aangeleverde informatie meegenomen, zoals bijvoorbeeld de weerstand die ontstaat bij maximale ventilatie als gevolg van een vaste uitlaatopening;
- Uit de aanvulling van 19 mei blijkt eveneens dat er gerekend is met de ventilatienorm (31 m³/uur) ten behoeve van de verspreidingsmodellen voor geur, vermestende en verzurende stoffen en fijn stof. Voor het dimensioneren van luchtwassers dient echter te worden uitgegaan van een maximale ventilatiecapaciteit. Bij maximale ventilatie treedt een verdubbeling van de luchtsnelheid in de afvoeropening op. Doordat er gekozen is voor een vaste kleine afvoeropening leidt een verdubbeling van de luchtsnelheid tot een grote weerstand in het ventilatiesysteem. Verondersteld wordt dat een ventilator met een doorsnede van 80 cm en bij een druk van 100 Pa de luchtopbrengst 25.000 m³/uur bedraagt en bij een druk van 200 Pa 18.100 m³/uur.

Mede omdat de opbrengstcapaciteit erg ventilatormerk en -type gebonden is en verdere gegevens daarover en over de totale weerstanden in het systeem grotendeels ontbreken, is niet te beoordelen of de vereiste maximale ventilatie is te realiseren. Deze situatie kan extra milieubelasting (vermesting en verzuring, geur en fijn stof) met zich meebrengen, die nu niet in beeld is gebracht. De milieueffecten van de uitbreiding van de varkenshouderij zijn hierdoor niet volledig weergegeven. Met name op het punt van geur kan dit op een aantal geurgevoelige punten tot normoverschrijding leiden. De Commissie is van mening dat hiermee nog steeds essentiële informatie ontbreekt.

- De Commissie adviseert het bevoegd gezag voor de verdere besluitvorming nieuwe weerstandsberekeningen te laten uitvoeren, waarbij rekening gehouden wordt met de hierboven aangegeven opmerkingen.

Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

In het MER

In het MER werd niet het juiste mma beschreven. Hierin waren twee van de vier bestaande stallen niet emissiearm uitgevoerd. Het mma is de situatie waarbij alle stallen minimaal met een combi-luchtwater zijn uitgevoerd. De Commissie adviseerde om in een aanvulling het mma te beschrijven waarbij alle stallen minimaal zijn voorzien van combi-luchtwassers en vervolgens de milieueffecten daarvan in beeld te brengen.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is terecht aangegeven dat alle stallen, in het MER beschreven mma, voorzien zijn van combi-luchtwassers, BWL 2007.01 dan wel BWL 2007.02. Echter de beide gekozen luchtwassers hebben een hogere geuremissiefactor (5,8 OU) dan het systeem BWL 2006.15, geuremissiefactor van 4,6 OU, welke wel voor een aantal stallen in het vka wordt toegepast. Uit de verderop beschreven paragraaf (IPPC-beleidslijn) in dit advies blijkt dat ammoniakemissie in die omgeving niet echt limiterend is en daardoor geur bepalend is voor de keuze van het mma. Aangezien op de Wulpweg 17 reeds sprake is van een overbelaste situatie is het combi-luchtwassersysteem, BWL 2006.15 (80% geurreductie) en toegepast op alle stallen eerder het mma.

- De Commissie concludeert dat er sprake is van een overbelaste geursituatie en een verdergaande geurreductie mogelijk is dan in het MER beschreven mma. Daardoor wordt essentiële informatie betreffende het mma gemist.

Samenvatting

Het MER

De samenvatting op pagina 4 en 5 in het MER voldeed niet aan hetgeen in de richtlijnen is gesteld. In het MER dient namelijk een *zelfstandig* leesbare samenvatting te zijn opgenomen. Zo ontbrak onder andere de referentiesituatie en de (schematische) vergelijking van de alternatieven. De summier samenvatting in het MER was niet voor iedereen duidelijk en was onvoldoende geschikt voor bestuurlijke besluitvorming. De Commissie adviseerde om in de aanvulling van het MER een samenvatting op te nemen, waarin minimaal de milieueffecten van de referentiesituatie en de verschillende alternatieven zoveel mogelijk kwantitatief waren opgenomen, aangevuld met de vergelijking van de alternatieven onderling en de referentiesituatie.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER wordt een voorstel gedaan op welke wijze de samenvatting kan worden aangepast. Echter omdat de aangepaste samenvatting met daarin het voorstel niet is aangeleverd, is de Commissie van mening dat hiermee nog steeds essentiële informatie ontbreekt.

- De Commissie concludeert dat essentiële informatie ontbreekt en adviseert om de samenvatting alsnog verder te laten uitwerken.

IPPC-beleidslijn

Het MER

In het MER ontbrak de toepassing van de IPPC-beleidslijn. Of en in welke mate strengere emissie-eisen aan een IPPC-bedrijf worden gesteld, hangt af van de omgevingstoets, waarin ligging ten opzichte van natuurgebieden (geografische ligging), de verzurende en vermestende belasting van dat gebied (plaatselijke milieusituatie) en de omvang van het bedrijf (technische kenmerken) in ogenschouw moeten worden genomen. De Commissie adviseerde om bij de eisen aangaande de maximale toelaatbare ammoniakemissie op bedrijfsniveau rekening te houden met de IPPC-beleidslijn en dit in een aanvulling in beeld te brengen.

Aanvulling op het MER

Aan de hand van de aanvulling op het MER concludeert de Commissie blijkt dat aanvullende eisen niet nodig zijn omdat;

- het bedrijf niet is gelegen in een ecologische verbindingszone. Het gebied betreft een groenstrook welke oorspronkelijk is gereserveerd voor het doortrekken van de A30 en niet voor verzuring gevoelig is;
 - de habitatgebieden 'Veluwerandmeren' en 'Markermeer' niet gevoelig zijn voor verzuring;
 - voor de betreffende Natura 2000-gebieden geen kritische depositiewaarden zijn vastgesteld.
-
- De Commissie concludeert dat het MER samen met de aanvulling daarop ten aanzien van het milieuaspectt vermesting en verzuring alle voor de vergunningverlening relevante informatie geven.

3. OVERIGE OPMERKINGEN

Geluid

Het MER

Uit het akoestisch rapport in het MER bleek dat als gevolg van aan- en afvoer op Wulpweg 12 een overschrijding ontstaat van het langtijdgemiddelde geluidsniveau. In een bestuurlijke afweging is het mogelijk een vrachtwagenbeweging te beoordelen als een 'Regelmatige Afwijking van de Representatieve Bedrijfssituatie' (RA-RBS). Het MER ging er van uit dat geopteerd kon worden voor deze RA-RBS, maar motivatie daarvan ontbrak. De Commissie adviseerde om te motiveren waarom een beroep gedaan kon worden op een RA-RBS.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is niet gemotiveerd op basis van welke argumenten een beroep gedaan kan worden om voor een RA-RBS in aanmerking te kunnen komen. De Commissie mist bovendien of er bronmaatregelen te treffen zijn om de overschrijding te minimaliseren.

- De Commissie adviseert de argumentatie om vrachtwagenbewegingen te beoordelen als een RA-RBS, waardoor deze overschrijding toelaatbaar wordt geacht, bij de aanvraag van de milieuvergunning verder te laten uitwerken.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: familie Broeren

Bevoegd gezag: college van burgmeester en wethouders van de gemeente Zeewolde

Besluit: op grond van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: het uitbreiden van een varkenshouderij

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Zeewolde Actueel van 15 januari 2008

advies aanvraag: 15 januari 2008

ter inzage legging: 16 januari tot en met 13 februari 2008

richtlijnenadvies: 17 maart 2008

richtlijnen vastgesteld: 29 april 2008

kennisgeving MER in Zeewolde Actueel van 24 februari 2009

aanvraag toetsingsadvies: 24 februari 2009

ter inzage legging MER: 25 februari tot en met 7 april 2008

aanvulling MER: 20 mei 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 2 juli 2009

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. S. Bokma

ing. H.J.M. Hendriks (tevens ook secretaris)

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Utrecht
2. Provincie Flevoland, Lelystad
3. Staatsbosbeheer, Driebergen

Toetsingsadvies over het MER Uitbreiding varkenshouderij Familie Broeren, gemeente Zeewolde en de aanvulling daarop

Familie Broeren is voornemens hun bedrijf aan de Wulpweg 21 te Zeewolde uit te breiden met 8.064 vleesvarkens naar 12.864 vleesvarkens. Hiervoor wordt een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2714-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

